

NOTA DE PREMSA

Exposició: “Palafrugell de cine. Col·lecció de Lluís Molinas”

Data: del 27 de maig al 29 de juny de 2018

Lloc: Sala Manufactures del Museu del Suro de Palafrugell

Inauguració: 27 de maig a les 12.00h.

El Museu del Suro exposa la història del cine a Palafrugell a través dels programes de mà de la col·lecció de Lluís Molinas

El cinema ha estat un dels més importants esdeveniments socials, culturals i de lleure durant el segle XX. A través de la col·lecció de Lluís Molinas (vegeu biografia annexa) es pot resseguir la història del que ha estat aquesta activitat a Palafrugell, amb un inici de projeccions en espais efímers que es van consolidant al llarg del temps, adaptant-se a l'evolució de la tecnologia que es va succeint al llarg dels anys.

L'exposició es divideix en vuit àmbits (vegeu l'annex breu història del cinema a Palafrugell), des de l'origen de les primeres projeccions en espais efímers fins l'actualitat, quan un Cine-club manté una programació estable en un context de desaparició dels cinemes comercials més propers. Es parla del Centre Fraternal i del Cinema Barcelonés o Coliseu Empordanès, que canvien de nom després de la Guerra Civil i de les projeccions col·lectivitzades durant el conflicte en aquests dos cinemes. Del Casal Popular com a cinema familiar i del Garbí com el darrer cinema comercial. Acabant amb els Cine-clubs, nascuts de la sensibilitat per l'art a la supervivència de les projeccions.

La Mostra recull, a més dels programes de mà i els cartells de la col·lecció de Lluís Molinas, cartells d'Àlex Cebollero (director de l'actual cine-club) maquinària històrica de les sales de projecció palafrugellenques, càmeres i projectors de súper 8 i 16 mm. També es projectaran de forma contínua cinema mut i diverses pel·lícules d'autors palafrugellencs (“Cuidado con el reloj” (1967) de Josep M. Vives; “El Camarada” (1969), del mateix autori que va ser guardonada en diversos festivals; “Contamos Contigo”(1969) de Frederic Marí Gich i “Dansa Macabre” (1968) d'Eduard Nicolau.

L'exposició la produeix el Museu del Suro a partir de la Col·lecció de Lluís Molinas i compta amb la col·laboració de l'Arxiu Municipal de Palafrugell, del Cine-Club Garbí i el seu director (Sr. Àlex Cebollero).

Per més informació podeu contactar al telèfon 972307825 o al correu info@museudelsuro.cat.

QUI ÉS EN LLUÍS MOLINAS?

Lluís Molinas i Falgueras (Palafrugell, 1935) és un activista cultural, escriptor, periodista, editor, colleccionista i amant del teatre i del cinema.

Molinas, a principis dels anys 50, s'incorporà a l'Agrupació Artística del Casal Popular, passant per diverses companyies teatrals, com el Quadre Escènic de l'Escola d'Arts i Oficis o el Grup Teatral Tramoia, fins a l'any 2009 quan decideix retirar-se de la interpretació damunt dels escenaris. Del 1958 al 1964 va fer de locutor a la ràdio La Voz de la Costa Brava treballant en radioteatre i, posteriorment col·laborador a Ràdio Palafrugell.

Lluís Molinas és autor de diversos llibres sobre història local, entre ells, *Palafrugell 1936-1939* o *El teatre a Palafrugell*. Juntament amb Joan Piera van reeditar diversos llibres de Miquel Torroella i Plaja i van publicar tres volums del *Carnaval de Carnavals*, dedicats a les Festes de Primavera.

Pel que fa a la premsa, Molinas col·laborà al setmanari empordanès *La Proa* des de 1995 fins a l'any 2002, on publicava articles que recollien la història i els fets del Baix Empordà. És coordinador de la *Revista del Baix Empordà*, on també hi segueix escrivint articles. També és col·laborador de Televisió Costa Brava.

Pel que fa al seu vessant d'amant del cinema, Molinas s'ha fet amb una important col·lecció de programes històrics de cinema (alguns dels quals es poden veure a l'exposició) i ha publicat 3 llibres: *La Costa Brava, un plató per al cinema*, editat per La Proa, diari del Baix Emporà SL, l'any 2002; la *Biografia de Madeleine Carroll*; i *Protagonistes de la Costa Brava, entrevistes, vivències... i unes gotes d'humor*, editat per la Revista del Baix Empordà el 2015.

Va ser la pel·lícula *Pandora y el holandés errante*, protagonitzada per Ava Gardner, la que Molinas considera el punt de partença de la filmografia que comença a donar publicitat a la Costa Brava arreu del món. *La Costa Brava, un plató per al cinema*, parla d'una primera pel·lícula de 1930, *La Edad de Oro*, de Buñuel, rodada al cap de Creus, i acaba fent referència a *Pasión de Hombre*, protagonitzada per Anthony Quinn el 1988, amb fons de les pintures del palafrugellenc d'adopció, Modest Cuixart.

A *Protagonistes de la Costa Brava*, Molinas recull les entrevistes fetes durant més de 50 anys a alguns veritables mites del cinema mundial, com Elisabeth Taylor o Kirt Douglas, i d'altres com Fernando Fernán-Gomez, Concha Velasco o Mary Sanpere. També entrevista altres artistes com la ballaora begurenca Carmen Amaya, el músic Xavier Cugat o els escriptors Josep Pla i Tom Sharpe, afincat a Llafranc els últims anys de la seva vida.

BREU HISTÒRIA DEL CINEMA A PALAFRUGELL

1. Els cinemes més enllà de la memòria: la novetat en espais efímers.

Les primeres projeccions de cinema a Palafrugell es feren el 1897 al Centre Fraternal, només dos anys després de la primera projecció dels germans Lumière.

Posteriorment es succeïren diferents espais més o menys estables:

- Desembre de 1897 a l'antic local del Casino Centro de Católicos del carrer de la Tarongeta. Feien sessions contínues des de les dues de la tarda fins a dos quarts d'onze del vespre. S'hi projectaven imatges sense argument, referents a combats de boxa, balls o pantomimes; o bé, amb una llanterna màgica, vistes fixes que un senyor, proveït d'una llarga canya, anava assenyalant i comentant.

- 1901-1902. S'instal·là una barraca provisional per a la projecció de pel·lícules al carrer de Cavallers. S'anomenava "El Prado Catalán".

- 1903-1904. En el carrer Pi i Margall, n'hi hagueren dos. Un que convocava a la gent amb so de platerets i un altre, ambulant, que ocupava tota l'amplada del carrer i que hi romangué varis mesos, s'anomenava "Lentiplasticomodielectroserpentigraf".

- 1906. Neix el Palafrugellense, instal·lat a Plaça Nova. A finals del mateix any ja s'havia fusionat amb el cinema Barcelonés, obert a l'abril d'aquell mateix any. En la presentació d'aquest cinema es comentaven les novetats de les quals disposava: gramòfon que acompanya les projeccions amb música i ventilador elèctric.

- 1907. Cinema Moderno al carrer de Cavallers, s'ubicava a l'antiga Impremta Palé i tenia capacitat per a 400 espectadors. Estigué obert fins l'any 1918

- Abans de 1910. Cine Variedades, situat sobre el Cafè Orient i des de 1910 al Centre Obrer al Carrer de Cavallers. Es tancà l'any 1918.

2. El Centre Fraternal: pioner en les projeccions i en el cinema sonor.

Els dies 4 i 5 de gener de 1897 s'instal·là al saló de ball del Centre Fraternal un cinematògraf. L'entrada, exclusiva per als socis, costava 50 cèntims. Aquest precedent però no tindrà continuïtat fins l'any 1912, quan uns palamosins proposaren a la Junta la instal·lació d'un cinematògraf. El negoci no anà bé. L'any 1920 el Fraternal rebutja la proposta d'instal·lar-hi un nou cinema.

El 3 de setembre de 1922 s'inaugura un altre cinematògraf, administrat directament per la Junta. La dura competència amb el cinema Barcelonés va fer modernitzar els aparells de projecció, adquirint l'octubre de 1927 la màquina Gaumont que possibilitava la projecció sense interrupcions. El cinema fou un negoci per la societat que, buscant bones pel·lícules, aconseguí l'any 1929 uns beneficis de més de 14.000 pts.

Durant la festa major de 1931 s'inaugurà el cinema sonor amb la pel·lícula Sally.

La competència amb el Barcelonés i després amb el Coliseu Ampurdanés s'acabà quan el propietari d'aquest, Esteve Recolons, es feu càrrec també de la direcció del cinema del Fraternal, el 3 de gener de 1936.

3. Del Cinema Barcelonés al Coliseu Empordanès. L'espai per al gran espectacle del cinema.

L'abril de 1906 s'iniciaren les projeccions al Cinema Barcelonés, al carrer de les Ànimes, que acabarà fusionant-se aquell mateix any amb el Palafrugellense i s'anomenarà successivament: Nuevo, Nuevo Barcelonés, Ideal cine Barcelonés, Coliseu Ampurdanés i Cine Victoria.

El Barcelonés, fou el cinema amb més èxit de Palafrugell, per la seva capacitat d'oferir les millors pel·lícules que sovint combinava amb espectacles de varietats, especialment durant els anys 20. Donava prioritat a aquests quan hi havia la possibilitat de fer venir una bona companyia.

4. La Guerra Civil. Un parèntesi amb espectacle inclòs.

La Guerra Civil no va deixar Palafrugell sense cinema. El Centre Fraternal i el Coliseu Empordanès es varen collectivitzar i es feia programació de forma continuada.

S'oferien entrades gratuïtes per a refugiats i ciutadans majors de 70 anys. Es projectava els dissabtes i els diumenges i es feien sessions "feminals" els divendres.

5. El Casal Popular: el cinema familiar.

Durant la dècada dels anys 20 començaren les projeccions al Cinema del Casal, que, donat el caràcter catòlic de la institució, oferia pel·lícules estrictament censurades.

L'any 1932 encara no havia adaptat les instal·lacions al cinema sonor, i hi actuava el Sr. Cantó, que abans fou pianista del Barcelonés.

Durant la Guerra fou ocupat per les Milícies Antifeixistes.

Després de la Guerra continuà les seves projeccions de forma estable fins l'any 1981, especialment amb pel·lícules per a tots els públics.

6: Centro Español i Cine Victoria. De la postguerra a la democràcia.

Acabada la guerra la gestió del cinema retornà a la família Recolons, que programà conjuntament els cinemes, que hagueren de castellanitzar el nom: el Fraternal es convertí en el Centro Español i el Coliseu Empordanès esdevingué el Cine Victoria.

El cinema i els balls eren el principal entreteniment dels palafrugellencs de la postguerra. En arribar la democràcia va començar una certa davallada i va haver-hi diferents interrupcions, tancant definitivament el cine Victoria l'any 1986 i el Fraternal l'any següent.

7: El Garbí. El darrer cinema comercial.

El 14 d'abril de 1963 s'inaugurà el cinema Garbí. Des de 1987, any en que es deixà de fer cinema al Fraternal, fou el darrer que quedà en funcionament a la Vila. El 31 de gener de 1994, degut entre d'altres a la manca d'espectadors, tancà les seves portes. Palafrugell passava a ésser una altra de les localitats importants de la comarca, amb Sant Feliu i La Bisbal, que es quedava sense cinema, i a més sense Cine-Club, que hi funcionava amb normalitat des de 1989.

8: Els Cine-clubs de Palafrugell, de la sensibilitat per l'art a la supervivència de les projeccions.

El 13 de desembre de 1962 es crea, com una secció independent del Patronat de l'Escola d'Arts i Oficis de Palafrugell, el Foto-cine Club que tingué la seu en el carrer de la Tarongeta. Aquesta entitat fou la primera que organitzà el Concurs de Cinematografia Amateur que, amb diferents noms, es desenvolupà entre 1964 i 1985.

El Foto-cine Club fou substituït l'any 1981 pel Cine-Club Palafrugell, que continuà amb la organització del concurs de cinema amateur fins al 1985, any de la seva darrera edició.

Més tard l'Institut de Palafrugell també va organitzar cicles de cine club i després ho feu el Fraternal. En el marc de les ja desaparegudes Diades de Tardor també es dedicava un cap de setmana al Cinema.

Durant la tardor de 1989 s'iniciaren les activitats del Cine-Club Garbí, que a raó de 11 projeccions i 2.000 espectadors anuals va desenvolupar les seves activitats fins el tancament del cinema Garbí el mes de gener de 1994.

Des del 2000 el Cine-Club Garbí va reprendre la seva tasca al Teatre Municipal, essent l'exitós i reconegut supervivent del tancament de les sales comercials dels pobles del voltant.